

Ik heb het weer gezien.

Net als gisteren. Net als vorige week. Net als vorige maand.

Wat moet ik doen? Dapper doorgaan alsof er niets is gebeurd? Dat slaat nergens op. Maar wat moet ik dan wel?

En wat heb ik eigenlijk gezien?

Zodra ik er woorden aan wil geven klink ik als iemand die ervan overtuigd is dat de aarde plat is, dat je met bomen kunt communiceren, of dat alle maanlandingen fake waren.

Ik zag dat ding, in de lucht.

Het was schemerig, ik fietste van school naar huis, tussen de velden. De rij populieren in de verte was zich van niets bewust. Ook toen opeens die gouden sigaar erbovenuit rees, bleven de bomen gewoon staan waaien met hun takken en ritselen met hun bladeren zoals alleen populieren dat kunnen. Zoals elke novemberavond. Of was het september. Mei!

Zucht.

De wereld is geen doolhof geworden, de wereld is altijd een doolhof geweest. En ikzelf ben een kompas zonder noorden. Het duurde lang voordat ik doorhad dat ik verdwaald ben. Pas toen ik wist dat er geen uitgang is, viel het loodzware kwartje. Een doolhof zonder uitgang is een doodlopende weg. Een lange, kronkelende, hopeloze weg.

Maar goed. Dat ding dus.

Een sigaar, het had de vorm van een sigaar. Net als de week ervoor. En het steeg horizontaal boven de bomen uit. Niet precies de vorm van een normale sigaar: die heeft een stompe voorkant. Deze sigaar had voor en achter een spitse punt. En in plaats van bruin was hij goudkleurig (en hij brandde niet).

Verder was er niets opvallends aan. Geen geluid. Dat vond ik raar.

Hij bleef boven de bomen hangen, alsof hij niet wist waar hij heen moest. Hartstikke symbolisch natuurlijk. Terwijl ik verder fietste – eigenlijk wilde ik stoppen en stilstaan en blijven kijken, maar mijn benen besloten iets anders – moest ik mijn hoofd ook steeds verder naar rechts draaien om hem te kunnen zien. De weg boog naar links, het dorp in, met huizen en boerderijen die me het zicht op de sigaar ontnamen. Nog één keer draaide ik mijn hoofd, zo ver als ik kon, maar van een sigaar was geen sprake meer.

Drie mogelijkheden:

Ik heb (weer) een ufo gezien

Ik heb iets gezien wat volkomen verklaarbaar was,
alleen wist ik nog niet precies wat

Ik heb waanbeelden

Het Moerasmonster houdt het op krankzinnigheid. Het is lang geleden dat ik iets van hem hoorde, maar blijkbaar is hij nog niet klaar met pesten en zeiken. Heeft hij nieuwe energie gekregen.

Ik weet wel waarom.

2

*doe mij maar dicht
leg mij maar weg
zet mij maar uit
laat mij maar los*

*met mij is immers
niks te beginnen
behalve dan misschien
het einde*

het eindelijke einde

Nou, deze durf ik zelfs Maya niet te laten lezen. Ik stop hem wel in het mapje Zwart. Gezellig bij zijn zwarte vriendjes. Maya zou zich kapot schrikken. Ik heb haar beloofd dat ik geen gekke dingen zal doen, echt niet, dat ze daar niet bang voor hoeft te zijn. Maar als ze dit soort gedichtjes leest, gelooft ze me meteen niet meer en ligt ze wakker van angst.

Nee, niet waar. Maya is zo nuchter als een koe.

Maya is alles wat ik niet ben.

En dat is nogal wat.

In elk geval. Wat ik schrijf en wat ik werkelijk wil, zijn twee verschillende dingen. Je kunt schrijven dat je dood

wil, terwijl je dat eigenlijk niet wil. Dat het alleen maar zo voelt.

‘Hoe voelt het dan?’ zou Maya vragen.

Tja, hoe het voelt.

Het is niet dat je heel graag dood wil.

Het is dat je juist heel hard probeert niet dood te willen. En dat de hele dag. En dat dat doodvermoeiend is.

Dat je verdriet voelt, alsof er iemand dood is gegaan, maar niemand is gestorven.

Dat er een betonnen rugzak aan je schouders hangt, onzichtbaar, maar zwaarder dan een mens kan tillen. En toch til je.

Dat je je niet normaal voelt. Dat niemand het doorheeft, maar dat jij weet, onomstotelijk weet, dat je vanbinnen mislukt bent. Als een rotte appel die er vanbuiten juist heerlijk hapbaar uitziet.

Dat je tot aan je middel in de modder staat, zuigende modder, en dat je bovenste helft nog aardig kan functioneren, dus niemand heeft iets door, terwijl je onderste helft verder wegzakt, en dat je jezelf (wie was dat ook alweer) aan je eigen haren omhoog moet trekken. Dat die modder vaak tot aan je lippen staat, en soms maar tot aan je enkels komt. Momenten waarop je redelijk normaal de dag doorkomt. Hee hallo, alles goed?

Maar dat die modder nooit weg is. Dat die zwarte drab je altijd, altijd naar beneden trekt.

Zoiets?

Als je een mop moet uitleggen, is hij niet meer grappig. Nou ja, de clou blijft natuurlijk even grappig, maar er wordt niet om gelachen. Misschien is dat met ellende ook zo, alleen andersom. Als je het uitlegt, valt er niks meer te huilen. Ogenschijnlijk.

Vanmorgen dacht ik: misschien is dit leven wel de hel.

Misschien bestaat er leven vóór de geboorte, en als je in dat voorleven sterft, ga je vervolgens naar de hemel of de hel. Al naargelang je beloning of straf hebt verdiend. Waarschijnlijk was ik in mijn vorige leven een moordenaar, of een verkrachter. En verkeer ik nu in de hel die ik heb verdiend. Dan is dit dus allemaal mijn eigen schuld.

Echt een verfrissende gedachte.

3

Volgens Maya is het begonnen toen we samen op vakantie waren. Vorige zomer. We hadden een retourtje Faro gekocht, in Zuid-Portugal, met de trein. En we hadden een maand de tijd om heen en terug te reizen. We stopten bij plaatsen die ons leuk leken en gingen dan op zoek naar de dichtstbijzijnde camping. Met een volle rugzak op onze rug, soms per bus, soms liftend. Maya kan heel goed liften. Duim omhoog = auto stopt.

Faro hebben we geen van beiden gehaald. Samen uit bleek niet samen thuis. Maar het was een geweldige vakantie. Echt.

We hadden urenlang de slappe lach, om niks, om suffe grappen die verder niemand zou snappen. Overal waar we kwamen was onze eerste vraag: is hier ergens een wc? Een beetje schone wc? We gaven cijfers. De 10 voor smetteloos hebben we nooit gegeven. Wel een keer een twee, voor ultrasmerig. En we noemden de wc's geen wc, maar Wilde Corrie. Als Maya bijvoorbeeld op verkenning was gegaan, vroeg ik: 'Hoe was Wilde Corrie?'

En dan noemde Maya een cijfer, meestal rond de vijf.

Een andere afkorting die we gebruikten was BH, voor 'Behaarde Harrie'. Mannen met veel haar op allerlei plekken. En we gaven cijfers aan de jongens die we onderweg tegenkwamen.

‘Niet meteen kijken, maar er staat een acht, links van jou, aan het loket.’

‘Die met die krullen?’

‘Niet meteen kijken!’

‘Is meer een zeven.’

‘Je ziet hem nu niet goed, zo meteen draait hij zich om...’

Ik kreeg een keer een opstel terug van meneer Diks, van Nederlands. Het thema was ‘Uit elkaar’, en ik had een verhaal bedacht over een meisje dat haar barbiepop uit elkaar haalde. Ik kreeg een zes, met daarbij de opmerking: ‘Als je twaalf was geweest, had je een acht gehad.’

Toch gek, want toen ik het schreef voelde ik me drieëntachtig.

Maya en ik, op die vakantie, we waren twaalf.

Of misschien was ik acht en Maya zestien.

Ook goed.

Ik heb besloten dat het geen waanbeelden zijn. En dat ik mezelf geloof. Vroeger had ik hele gesprekken met het Moerasmonster. Of beter: hij sprak tegen mij. In mijn gedachten. Maar nooit zag ik dingen die niet bestaan. Geen geesten (al was ik daar wel doodsbenuwd voor), geen kabouters, geen trollen onder mijn bed, niet mijn overleden opa Sigaar.

Wacht even.

Mijn opa heette geen Sigaar. Officieel heette hij Gérard, op z'n Frans: *Zjeraar*, maar ik noemde hem altijd opa Sigaar. Heeft dat iets te betekenen? Dat ik een sigaar in de lucht heb gezien? Was dat opa Gérard die een boodschap voor mij heeft? Maar wat is dan de boodschap?

Na die eerste close encounters kijk ik elke dag, van huis naar school en terug, voortdurend om me heen, maar een gouden sigaar zie ik niet. Af en toe passeert er een auto, maar ons dorp is zo ontzettend drie keer niks dat alleen bewoners erheen rijden. Drie keer niks = een café, een minuscule marktplein met winkels, geen kerk, geen bezienswaardigheden die toeristen zouden kunnen lokken, geen speciale plekken, geen huis of gebouw dat een Nationaal Monument is.

Ja, we hebben een kerkhof. Kerkhofje.

‘Ben je nou helemaal krankzinnig geworden?’ Mama was rood van woede. ‘Je bent zestien! Denk je nou echt dat ik jou in je eentje door Europa laat reizen? Wil je dood, of zo?’

Ik zei niet dat mijn ware leeftijd waarschijnlijk twaalf was. ‘Maya gaat toch ook mee?’

‘Ja, en hoe oud is die? Zij mag toch ook niet van haar ouders?’

‘Wel.’

‘Nou, dan zijn die ouders achterlijk.’

‘Er staat een formulier op internet. Dat moet ik nog uitprinten.’

‘En dan? Staat er op dat formulier: Mij alsjeblieft niet verkrachten of beroven?’

‘Dat jullie toestemming geven. Met je handtekening eronder.’

‘Ik pieker er niet over.’

‘Als we dat formulier laten zien, mogen we overal kamperen. Of in een hostel slapen.’

‘Ga maar extra werken in de supermarkt. Kun je sparen voor misschien volgend jaar.’

‘En als papa het goedvindt, mag het dan wel?’

Papa vond het goed. We zaten aan tafel en ik vroeg het heel opgewekt, alsof er elke zomer massa’s meisjes van zestien gingen interrailen.

‘Klinkt goed,’ zei papa tussen twee happen door.

‘Arthur,’ riep mama.

‘Niet dan?’

Nou ja, er kwam ruzie van, maar uiteindelijk mocht ik. Mama was nog dagen boos. Keek me niet aan. Zei geen woord. Behalve: ‘Als ze je daar beroven, of erger, dan hoef je niet simmend bij mij aan te komen. Dan is dat helemaal je eigen schuld, dikke bult.’

Zodra we uit een trein stapten, ergens in Zuid-Europa, op het station van onze keuze, schakelde Maya over van vriendin naar reisleader. Ze stapte, gebogen onder haar rugzak, onbekommerd een willekeurige richting op, waarna we op weg gingen naar een camping, te voet of liever nog per auto. Met de hulp van Maya's MD.

Magische Duim.

Gelukkig hebben we nooit griezels getroffen. Iedereen die ons een lift gaf was reuzevriendelijk, en nieuwsgierig naar ons reisdoel, en Maya kletste in het Frans of Engels, of gebrekkig Spaans-Portugees, maar altijd met de juiste dosering goede grappen, zodat de bestuurder stelselmatig zwakke knieën leek te krijgen en ons altijd op precies de goede plek afzette.

Op elke camping kwamen we thuis. Ik had nooit gedacht dat ik kamperen zo fijn zou vinden. Altijd was er wel ergens plek, de tent stond in nog geen kwartier op, we installeerden in tien minuten onze matrasjes en slaapzakken, en dan gingen we op zoek naar de campingwinkel.

O, die campingwinkels!

Ze verkochten daar Alles. De winkel op de camping in Biarritz had, los van zwembanden en duikbrillen en vliegers, zelfs gehakt en groenten en pasta op voorraad. We sloegen in voor twee dagen, omdat we de derde dag waarschijnlijk

uit eten gingen. Na twee dagen klungelen op een butagasje hadden we het wel verdiend om een restaurantje te zoeken. Klinkt chiquer dan het was. Een keer in Spanje kozen we 'vers fruit' als toetje, en kregen we een banaan op een bordje. Ik lieg niet.

Die winkel in Biarritz, waar ze Alles verkochten, toen we daar rondliepen op teenslippers en met elk een winkelmandje aan onze arm, zoekend naar bruikbare levensmiddelen, toen Maya ergens in een ander gangpad liep, toen ging het mis. Denk ik.

Wanneer je tegen jezelf zegt: ik heb griep, ik moet thuisblijven, ben je al minstens een dag ziek geweest, maar dat noemde je dan anders. 'Niet zo lekker', bijvoorbeeld. Dus aanwijzen wanneer het precies begon, is lastig.

Ik zag tussen de rijen speelgoed een bouwpakketje. Een goedkoop, simpel ding. Met losse onderdelen en lijm en stickers die je erop moest plakken als de vliegende schotel klaar was.

Want het was dus een bouwpakket van een vliegende schotel.

Geen sigaar.

Maar wel een ufo.

Op het kleine kerkhof in ons dorp ligt het graf van opa Si-gaar. Zo'n beetje vanaf de brugklas fiets ik elke week langs, en fluister ik opa goeiendag. Dan ga ik even bij het graf zitten, om wat onkruid weg te halen of het mos weg te plukken. 'Rust zacht' staat er op de grafsteen (als in: gebeiteld) en dan zijn naam en de jaartallen. Het ziet er nog relatief netjes uit, opa is pas zo'n tien jaar dood, dus nog geen scheuren in de steen of mos in de letters. Maar de laatste keer dat ik daar kwam, wist ik nog niet dat het bij die laatste keer zou blijven.

Ik dacht altijd dat zo'n graf daar voor altijd *and ever* zou blijven liggen. Dat het misschien bemost zou raken en een beetje scheef zou zakken, maar niet dat het zou worden geruimd.

Zo heet dat: het ruimen van een graf. Wanneer de familie of nabestaanden geen grafrechten meer (willen) betalen, moet die plek plaatsmaken voor nieuwe dooien. Oftewel: graven tot ze de resten van de kist en het skelet vinden. Wat daar dan vervolgens mee gebeurt, wist ik niet. Nu wel.

Het idee! Een graf is toch juist bedoeld voor altijd? Zodat achter-achter-achter-nazaten nog kunnen zien wie van hun voorvaderen (of -moederen) daar ligt begraven? Het is toch bedoeld als een soort gedenkmonument? Hoe versleten en scheef en bemost de grafsteen ook is?

Nee dus.

Bijna elke zondag kwamen ze op visite. Opa Sigaar bracht altijd snoepjes mee, van die rozerode zuigsnoepjes, maar stiekem, want oma Anna (Omanna) wou dat niet, ze vond zoetigheid niet goed voor kinderen. Dus stopte opa Sigaar het zakje (perendruppels heetten ze geloof ik) op een onbewaakt moment in mijn hand. En ik moest doen alsof er niets was gebeurd, maar op mijn kamer stopte ik die perendruppels achter elkaar in mijn mond.

Ik vond opa Sigaar en Omanna echt heel lief, twee warme knuffels die roken naar ouderwetse parfum en sigaren. En altijd lachen, altijd aardig, nooit zeuren over hoe het op school ging. En vooral opa was zo... Ja, hoe zeg ik dat. Een soort Sinterklaas in gewone kleren. En zonder cadeaus. Maar wel iemand naar wie je uitkijkt, op wie je je verheugt, al vind je het ook heel spannend dát hij komt. Ik stond hem en oma altijd bij de voordeur op te wachten.

Maar toch, na een klein halfuur ging ik dan naar boven, naar mijn kamer. Mijn moeder was dat wel gewend, maar als er visite was, kwam ze even later wel aan de deur kloppen om te vragen of ik toch echt niet nog even naar beneden kwam.

Ik wilde niets liever dan weer naar beneden gaan.

Toen was ik blijkbaar al raar. Deed ik dingen die ik niet wilde doen, en andersom.

Hoe leg je zoiets aan iemand uit?

‘Ze gaan zo weg.’

‘Hm-hm.’

‘Kom ze nog even goeiendag zeggen.’

‘Ja, kom zo.’

‘Wat ben je aan het lezen dat zo belangrijk is?’

‘Niks.’

‘Niks met een kaft erom?’

‘Gewoon een boek.’

‘Dat boek loopt niet weg, kom nou even naar beneden alsof je een heel normaal meisje bent.’

Dan smeed ik het boek in een hoek, duwde mijn benen het bed af, stampvoette langs mijn moeder heen en bonkte de trap af. Omdat het onmogelijk was om boos op opa en oma te zijn, gaf ik hun allebei een dikke knuffel, bedankte zacht in opa’s oor nog eens voor de perendruppels, en bonkte daarna terug naar boven, terwijl mijn moeder nog bezig was om naar beneden te gaan.

Bijna-botsing op de trap. Mijn moeder zuchtte, ik zuchtte, en bovengekomen sloeg ik de deur van mijn slaapkamer met een knal achter me dicht.

Ik was toen zes jaar. Ik kon nog niet eens echt lezen.

Een maand later was opa Sigaar dood.

Weet ik nu.

Ik heb vroeger te weinig met opa Sigaar geknuffeld. Dat gemis is niet meer in te halen. Zijn stem kan ik nog wel horen, de verhalen weet ik niet meer. Alleen dat ze griezelig waren, maar omdat opa Sigaar ze vertelde, was het tegelijkertijd fijn, en veilig. Een keer vroeg ik aan mama of opa en oma ook door de week op visite konden komen. Ik denk dat ze toen iets heeft gezegd als: ‘Hoezo? Zodat je dan weer fijn op je kamer kan gaan zitten?’

Ja, dacht ik dan. Want alleen als we met zijn tweeën zijn, op mijn kamer, vertelt opa Sigaar zijn verhalen.

Ik wilde dat hij naast ons woonde, dan kon ik elke dag naar zijn stem luisteren.

Het bouw pakketje stopte ik onder mijn t-shirt, dat wijd genoeg was om geen eigenaardige bobbel te vertonen. Een meisje met drie tieten trekt al snel de aandacht. Al zijn het kleine tieten. In de tent verborg ik het snel in mijn rugzak. Maya had niets gemerkt. Ze wilde naar de zee, tussen de flats en huizen door, en afkoelen in de branding. Omdat we een goedkope camping hadden, was dat nog best een eindje lopen.

‘Ga maar vast,’ zei ik. ‘Ik wil nog even wat ondergoed wasen.’

‘Gezellig ben jij.’ Maya pakte haar strandtas en mikte er zonnebrand, een boek en haar telefoon in. ‘Is er echt niks?’

‘Ik app je straks wel.’

‘Als ik met een leuke Franse jongen lig te zoenen, reageer ik niet.’

‘Dan ga ik wel op het geluid af.’

Ze ging; een wijd, flodderig overhemd en een ultrakorte broek met rafels, een zonnebril en slippers. De krullen boven op haar hoofd bij elkaar geknepen door een goudglimmende haarklem. De hingsels van haar strandtas over haar schouder. Ze was het coolste meisje dat ik kende. Ze was alles wat ik niet was. Of heb ik dat al gezegd. Maar ze was mijn vriendin en als ik gelovig was, zou ik daar God op mijn blote knieën voor danken. Er waren op school massa's wél leuke meiden,

maar ze had mij, in groep zes, gekozen als vriendin. Misschien spoorde ze niet helemaal. Was ze vanbinnen gekker dan vanbuiten. Ik weet het niet, ik heb niet zoveel ervaring met vriendinnen.

Zodra de kust veilig was, haalde ik het bouw pakketje uit mijn rugzak. In de tent rook het naar tent, een typische zomervakantiegeur, net zoals het geluid van de tentrits die open of dicht wordt gedaan een typisch zomervakantiegeluid is.

Het ding lag op mijn schoot.

Waarom, dacht ik.

Wat moet ik hiermee?

Ik wist het natuurlijk wel. Maar ik vond het onnozel dat ik aan mijn opwelling gehoor had gegeven. *Build Your Own Flying Saucer!* De kartonnen doos ging gemakkelijk open, en er vielen grijze plastic onderdelen op mijn slaapzak. Plus een tubetje lijm en een vel stickers. Toen ik nog eens in de doos keek, zag ik ook de gebruiksaanwijzing, met tekeningen die uitlegden welk onderdeel waar moest. Het wassen van onderdeel zou ongeveer een halfuurtje duren. Zou het lukken om deze ufo in een halfuur in elkaar te zetten? Met stickertjes en al? Op het plaatje zag het ding er belachelijk eenvoudig uit, twee diepe, metaalkleurige deksels waarvan er een ondersteboven op de ander gelijmd moest worden. Onderaan drie pootjes, en zes stickertjes rondom die de raampjes moesten voorstellen.

Het lukte voor tweederde. Het geplande halfuur rende voorbij en toen ik alles weer had opgeborgen en met mijn eigen strandtas vol spullen over het strand van Biarritz sjokte, was Maya inmiddels behoorlijk chagrijnig.

‘Ik ga nog eens met jou op vakantie.’

Omdat ik niks wist te zeggen, zei ik niks. Ik mompelde alleen iets van sorry, en spreidde mijn badlaken uit naast dat van Maya.

Het weer kwam recht uit een vakantiecatalogus, de zon leek gezwollen van trots, de wind aaide aangenaam mijn blote armen en benen en de zee... De zee deed wat ze altijd deed, altijd maar hetzelfde: rollen en deinen en ruisen en bruisen, en geuren als een zomervakantie.

Even verderop speelde een clubje uitgelaten jongens strandvolleybal. Ik vond twee keer per week gym op school al meer dan een normaal mens kan verdragen, dus om je tijdens je vakantie te gaan lopen uitsloven, daar kon ik niet bij. Ik was blij dat ik niet mee hoefde te doen.

Overall om ons heen zaten gezinnetjes, al dan niet onder een parasol of achter een windscherm, in strandstoelen te lezen of languit te bakken in de zon. Kinderen deden kinderdingen: graven en sjouwen met emmertjes water, of met vleugeltjes rond hun bovenarmen de voorste golfjes van de branding in. En natuurlijk genoeg uitslovers die met een duikvlucht in de golven verdwenen en daarna heel stoer boven water kwamen en hun beste borstcrawl lieten zien.

‘Wil je mijn rug insmeren?’ Maya hield de fles zonnebrand (factor twee, want ze was al prachtig goudbruin verkleurd) voor me in de lucht. Ik droeg geen bikini, zoals Maya. Ik voelde me veiliger in een badpak. Terwijl ik het vettige spul in ronddraaiende bewegingen op haar rug aanbracht, moest ik mijn best doen om te negeren wat het Moerasmonster me, na jaren radiostilte, influisterde: *Jij zal altijd factor dertig moeten gebruiken, anders ben je binnen drie tellen verbrand. Je bent en blijft een bleekscheet, met dikke benen en een dikke buik. Denk maar niet dat dat badpak jouw vet verbergt.*

Mama vertelde het aan het ontbijt. Het was de laatste schooldag, en ik was uitzinnig blij dat ik vanaf morgen honderd jaar Geen School zou hebben (gevoelstemperatuur, bedoel ik). Als ik volgend jaar zou slagen, zou ik al mijn boeken, schriften en agenda's ritueel verbranden in de open haard. Daar verheugde ik me nu al op.

De enige reden waarom ik mijn huiswerk deed en redelijk goede cijfers haalde, was de angst te moeten blijven zitten. Nog zo'n jaar op die helleschool zou ik nevernootniet overleven.

'Het graf van opa Gérard wordt binnenkort geruimd.' Mama zei het alsof ze iets voorlas uit de krant die voor haar op tafel lag. Papa was allang naar zijn werk. Hij leefde op een andere planeet, maar kwam 's avonds wel thuis eten.

Ik verslikte me zowat in mijn thee. 'Wat bedoel je?'

Mama sloeg een bladzijde om. 'Gewoon. Ik heb er tien jaar voor betaald. Het wordt weleens tijd.'

Ik was zo verbijsterd dat ik niet een-twee-drie de juiste woorden kon vinden om haar duidelijk te maken wat voor misdadig, duivels, egocentrisch plan dit was. 'Maar... maar dan is er straks geen graf meer! En wat gebeurt er met de grafsteen, gaat die ook weg?'

Het idee dat opa's grafsteen in stukken bij het grofvuil terecht zou komen, hakte mijn ziel aan stukken.

‘Alles gaat weg. Wat ze met zo’n steen doen weet ik niet. En eerlijk gezegd, wat ze doen met de kist en wat er nog in zit, ook geen idee.’

‘Gatver! Dat wil ik niet! Opa moet daar gewoon blijven liggen.’

‘Prima. Als jij dat wil betalen, vind ik het prima.’ Ze legde de krant in haar schoot om een slok thee te nemen. ‘Ik heb rauwe ham voor je, dat vind je toch lekker? En neem ook een appel en een banaan mee.’

Ik had per direct geen zin meer om te eten of boterhammen voor in de pauze klaar te maken. Feitelijk kon ik me amper nog bewegen. ‘Maar... maar...’

‘Ga er nou geen drama van maken. Het is de normaalste zaak van de wereld.’

‘En al die oude graven dan, op het kerkhof? Sommige zijn van achttienhonderdzoveel! Hoe kan dat dan?’

‘Dan hebben die mensen blijkbaar een rijke familie die elke tien jaar tweeduizend euro wil ophoesten. Ik heb dat geld niet. Als ik nou broers of zussen had, dan konden we het verdelen.’

‘En Omanna dan? Heeft zij geen geld meer?’

‘Omanna denkt driekwart van de tijd dat ze een vogeltje is. En haar hele AOW gaat rechtstreeks naar het verzorgings-tehuis.’

‘Echt? Alles?’ Weer zo’n bom van informatie.

‘Dat zeg ik. Alles wat er bij haar per maand binnenkomt, wordt meteen doorgesluisd.’

‘Mag dat zomaar?’

‘Ze heeft alles wat ze nodig heeft. Een all-in resort, ze wordt verzorgd en bediend, van wakker worden tot slapengaan. Hoef je geen medelijden mee te hebben.’